

Deel 2 van de Handleiding bij

Rolf Erik Fiskvisk, Ingrid Lunden, Bodhild Winterbottom, Kjell Erik Aas en Magnus Åldstedt

Venner i Sollia

Eddy Waumans

INLEIDING

Deze cursus Noors voor beginners is een handleiding bij Venner i Sollia van Rolf Erik Fiskvik, Ingrid Lunden, Bodhild Winterbottom, Kjell Erik Aas en Magnus Åldstedt, uit 1985, een al wat oudere cursus dus die echter nog goede diensten kan bewijzen.

Deze cursus kan in pdf-formaat gedownload worden van

http://www.minett.no/index.php?option=com_docman&task=doc_details&gid=97&tmpl=component&Itemid=2

of van:

http://www.minett.no/index.php?option=com_docman&task=cat_view&gid=6&Itemid=2

Vooraan in deze cursus wordt vermeld dat kopiëren toegestaan is onder de volgende voorwaarden:

- de namen van de auteurs moeten vermeld worden
- kopieën van het werk mogen niet verkocht worden.

Deze twee voorwaarden gelden ook voor deze handleiding.

Voor alle op- en aanmerkingen en vragen: info@littomnor.be

Eddy Waumans

INGRID (31)

Woordenschat en uitspraak

sin, sitt, si		zijn, haar (<i>bezittelijk voornaamwoord</i>)
en bror	[bru:r]	een broer
en høyblokk	[blok]	een flatgebouw
skilt	[ʃilt] ¹	gescheiden
hennes		haar (<i>bezittelijk voornaamwoord</i>)
annen	[a:n]	ander
en by		een stad
en barnehage		een kleuterschool
sjette	[ʃetə] ¹	zesde
hans		zijn (<i>bezittelijk voornaamwoord</i>)

Opmerkingen

¹ niet vergeten: : "sk" voor een "i" wordt [ʃ] uitgesproken

Grammatica

- Het meervoud van "bror" is onregelmatig: "brødre(ne)":

<i>en bror</i>	<i>een broer</i>
<i>broren</i>	<i>de broer</i>
<i>brødre</i>	<i>broers</i>
<i>brødrene</i>	<i>de broers</i>

- Het bezittelijk voornaamwoord:

	substantief waarbij het bezittelijk voornaamwoord staat is een:			
	mannelijk enkelvoud	vrouwelijk enkelvoud	onzijdig enkelvoud	meervoud
1ste pers. enkelvoud ("mijn")	min	mi	mitt	mine
2de pers. enkelvoud ("jouw"/"je")	din	di	ditt	dine
3de pers. enkelvoud (persoon naar wie het verwijst is vrouwelijk) ("haar")	hennes	hennes	hennes	hennes
3de pers. enkelvoud (persoon naar wie het verwijst is mannelijk) ("zijn")	hans	hans	hans	hans
3de pers. enkelvoud en verwijzend naar het onderwerp van de zin ("haar", "zijn")	sin	si	sitt	sine

substantief waarbij het bezittelijk voornaamwoord staat is een:

	mannelijk enkelvoud	vrouwelijk enkelvoud	onzijdig enkelvoud	meervoud
1ste pers. meervoud ("ons", "onze")	vår	vår	vårt	våre
2de pers. meervoud ("jullie")	deres	deres	deres	deres
3de pers. meervoud ("hun")	deres	deres	deres	deres
3de pers. meervoud en verwijzend naar het onderwerp van de zin ("hun")	sin	si	sitt	sine

Het bezittelijk voornaamwoord kan zowel voor als na het zelfstandig naamwoord geplaatst worden. Wordt het erna geplaatst (wat in modern Noors vaak het geval is), dan staat het zelfstandig naamwoord in de bepaalde vorm. De specifieke vrouwelijke vormen ("mi", "di" en "si") kunnen alleen na het zelfstandig naamwoord geplaatst worden.

Een aantal voorbeelden:

min mann	mann <u>en</u> min	mijn man
min jente	jenta <u>mi</u>	mijn meisje
mitt hus	hus <u>et</u> mitt	mijn huis
mine blyanter	blyant <u>ene</u> mine	mijn potloden
din mann	mannen din	je/jouw man
din jente	jenta <u>di</u>	jouw/je meisje
ditt hus	hus <u>et</u> ditt	je/jouw huis
dine blyanter	blyant <u>ene</u> dine	jouw/je potloden
vår penn	penn <u>en</u> vår	onze pen
vår bok	bok <u>a</u> /bok <u>en</u> vår	ons boek
vårt hus	hus <u>et</u> vårt	ons huis
våre blyanter	blyant <u>ene</u> våre	onze potloden
deres penn	penn <u>en</u> deres	jullie pen
deres bok	bok <u>a</u> /bok <u>en</u> deres	jullie boek
deres hus	hus <u>et</u> deres	jullie huis
deres blyanter	blyant <u>ene</u> deres	jullie potloden
deres penn	penn <u>en</u> deres	hun pen
deres bok	bok <u>a</u> /bok <u>en</u> deres	hun boek
deres hus	hus <u>et</u> deres	hun huis
deres blyanter	blyant <u>ene</u> deres	hun potloden

Opmerkingen

A. Zoals uit de voorbeelden blijkt moet de context aanduiden wat de betekenis van "deres" is: het kan zowel een tweede persoon meervoud ("jullie") als een derde persoon meervoud ("hun") zijn.

B. De bezittelijke voornaamwoorden voor de derde persoon enkelvoud en meervoud vergen een nadere uitleg:

a. Het vrouwelijke bezittelijke voornaamwoord "haar" (enkelvoud) / "hun" (meervoud) wordt door

- "**sin**" vertaald als het bij een niet-onzijdig zelfstandig naamwoord in het enkelvoud staat en naar het onderwerp van de zin verwijst. Staat "sin" na het zelfstandig naamwoord, dan staat dat zelfstandig naamwoord (net als in al de voorbeelden hierboven) in de bepaalde vorm, met –en dus:

Marit maakt een wandeling met haar hond.

Marit går tur med sin hund/hunden sin. (→ Marit maakt een wandeling met haar eigen hond)

Marit en Jens makeen wandelingetje met hun hond.

Marit og Jens går tur med sin hund/hunden sin.

- "**si**" vertaald als het na een vrouwelijk substantief in het enkelvoud staat en naar het onderwerp van de zin verwijst. Dat substantief staat steeds in de bepaalde vorm, die hier dus op –a eindigt:

Marit leest in haar boek.

Marit leser i boka si. (→ Marit leest in haar eigen boek)

- "**sitt**" vertaald als het bij een onzijdig substantief in het enkelvoud en naar het onderwerp van de zin verwijst. Staat "sitt" na het substantief dan staat dit substantief altijd in de bepaalde vorm, met –et dus:

Marit woont in haar huis.

Marit bor i sitt hus/huset sitt. (→ Marit woont in haar eigen huis; het huis is haar eigendom)

Marit en Jens wonen in hun huis.

Marit og Jens bor i sitt hus/huset sitt. (→ ze wonen in hun eigen huis; het huis is hun eigendom)

- "**sine**" vertaald als het bij een zelfstandig naamwoord in het meervoud staat en naar het onderwerp van de zin verwijst. Komt het na het zelfstandig naamwoord, dan staat dat zelfstandig naamwoord in de bepaalde vorm, met –(e)ne dus:

Marit maakt een wandeling met haar honden.

Marit går tur med sine hunder/hundene sine. (→ Marit maakt een wandeling met haar eigen honden)

b. Het mannelijke bezittelijke voornaamwoord "zijn" (enkelvoud)/ "hun" (meervoud) wordt door

- "**sin**" vertaald als het bij een niet-onzijdig zelfstandig naamwoord in het enkelvoud staat en naar het onderwerp van de zin verwijst. Staat "sin" na het zelfstandig naamwoord, dan staat dat zelfstandig naamwoord (net als in al de voorbeelden hierboven) in de bepaalde vorm, met –en achteraan dus:

Jens går tur med sin hund/ hundene sin. (→ Jens maakt een wandeling met zijn eigen hond)

- "**sitt**" vertaald als het bij een onzijdig zelfstandig naamwoord staat en naar het onderwerp van de zin verwijst. Staat "sitt" na het zelfstandig naamwoord dan staat dit zelfstandig naamwoord altijd in de bepaalde vorm, op –et dus:

Jens bor i sitt hus/ huset sitt. (→ Jens woont in zijn eigen huis; het huis waarin hij woont, is zijn eigendom)

- "**sine**" vertaald als het bij een zelfstandig naamwoord in het meervoud staat en naar het onderwerp van de zin verwijst. Staat "sitt" na het zelfstandig naamwoord dan staat dit substantief altijd in de bepaalde vorm, op –(e)ne dus:

Jens skriver med sine blyanter/ blyantene sine. (→ de potloden waarmee hij schrijft zijn van hem)

!!!!

→ Gebruiken we in deze zinnen "**hennes**" ("haar") of "**hans**" ("zijn") of "**deres**" ("hun"), die alle drie onveranderlijk blijven, dan verandert de betekenis van de zin helemaal:

Marit går tur med hennes hund/ hundene hennes. (→ de hond waarmee ze gaat wandelen is niet haar eigen hond, maar behoort toe aan een andere vrouw of meisje)

Marit går tur med hans hund/ hundene hans. (→ de hond waarmee ze gaat wandelen is niet haar eigen hond, maar behoort toe aan een andere jongen of man)

Marit går tur med hundene deres/ deres hund. (→ de hond waarmee ze gaat wandelen is niet haar eigen hond, maar behoort toe aan anderen)

Marit leser i hennes bok/ boka hennes/ boken hennes. (→ het boek waarin Marit aan het lezen is behoort toe aan een iemand anders van het vrouwelijk geslacht)

Marit leser i deres bok/ boka deres/ boken deres. (→ het boek waarin Marit aan het lezen is behoort toe aan anderen)

Marit går tur med deres hund/ hundene deres. (→ de hond waarmee ze gaat wandelen is niet haar eigen hond, maar behoort toe aan anderen; wandelt ze met meer dan één hond die niet van haar is dan wordt het dus: *Marit går tur med deres hunder/ hundene deres*)

(Hierboven is al vermeld dat de context moet uitmaken of "deres" met "jullie" of met "hun" vertaald moet worden)

→ Onthou ook dat "sin"/"si"/"sitt"/"sine" nooit deel van het onderwerp van de zin kunnen uitmaken. Het is dus altijd:

Faren hennes/Hennes far bor i en annen by.

Faren hans/Hans far bor i en annen by.

C. De verbuiging van "annen" ("ander(e)")

mannelijk en vrouwelijk ¹ enkelvoud (na) onbepaald (lidwoord):	annen [a:n]
onzijdig enkelvoud (na) onbepaald (lidwoord)	annet [a:nt]
onbepaald meervoud en bepaalde vorm:	andre

Voorbeelden:

<i>en annen bok¹</i>	<i>een ander boek</i>
<i>et annet bus</i>	<i>een ander huis</i>
<i>andre bus</i>	<i>andere huizen</i>
<i>den andre boka</i>	<i>het andere boek</i>
<i>det andre buset</i>	<i>het andere huis</i>
<i>de andre busene</i>	<i>de andere huizen</i>

¹ de specifiek vrouwelijke vorm "anna" zoals in "ei anna bok" wordt maar weinig gebruikt.

Oefeningen

52. Verbind ieder Noors woord met de juiste vertaling:

annen	1		huis met verdieping
			brug
barnehage	2		stad
			gescheiden
bror	3		zesde
			andere
by	4		flatgebouw
			schild
hennes			zijn
			gemeente
høyblokk	5		zevende
			speeltuin
sjette	6		haar
			kleuterschool
skilt	7		broer

53. Verbind ieder Nederlandse woordencombinatie met de juiste vertaling:

mijn man	1		pennene våre
jullie huis	2		kammen hennes
jouw potlood	3		mannen min
onze pennen	4		huset deres
haar kam	5		blyanten din
hun huizen	6		ballen vår
zijn banaan	7		bussen din
onze bal	8		husene deres
je bus	9		huset vårt
ons huis	10		bananen hans

54. Verbind ieder Noorse woordencombinatie met de juiste vertaling:

hunden din	1		mijn broers
husene mine	2		je honden
hunden deres	3		jullie broer
brødrene mine	4		zijn hond
hunden hans	5		haar broer
hundene dine	6		hun broers
bror deres	7		mijn huizen
huset ditt	8		jouw huis
brøren hennes	9		zijn hond
brødrene deres	10		hun hond

55. Duid voor iedere situatie de juiste Noorse zin aan:

- a. De bal is van Jens. Mette speelt ermee.
- Mette spiller med ballen sin.
 - Mette spiller med ballen hans.
 - Mette spiller med ballen hennes.
- b. Line schrijft met haar eigen pen.
- Line skriver med pennen hennes.
 - Line skriver med pennen hans.
 - Line skriver med pennen sin.
- c. Waar is jouw hoed?
- Hvor er din hatt?
 - Hvor er hennes hatt?
 - Hvor er deres hatt?
- d. Jens en zijn broer gaan om acht uur naar school.
- Jens og broren sin går til skolen klokka åtte.
 - Jens og broren hans går til skolen klokka åtte.
 - Jens og broren deres går til skolen klokka åtte.

6. Kijk daar is Magnus. Hij is aan het wandelen met de hond van Silvio.
- Han går tur med hunden sin.
 - Han går tur med hunden hennes.
 - Han går tur med hunden hans.
7. Zijn boek ligt hier.
- Boka si ligger her.
 - Boken sin ligger her.
 - Boka hans ligger her.
8. Je ontmoet Johan en je wil weten waar zijn hond is. Je vraagt:
- Hvor er hunden sin?
 - Hvor er hunden din?
 - Hvor er hunden hans?
9. Wanneer kan het hier alleen over de familie van Lise gaan?
- Lise og deres familie bor i Oslo.
 - Lise og hennes hennes familie bor i Oslo.
 - Lise og hans familie bor i Oslo.
10. "Broren til Ingrid heter Morten" betekent hetzelfde als
- Broren sin heter Morten.
 - Broren hennes heter Morten.
 - Broren deres heter Morten.

56. Gebruik de juiste vorm: "annen", "annet" of "andre"

- a. Han bor i en _____ høyblokk.
- b. Har du _____ blyanter?
- c. Det var et _____ program.
- d. Hvor er de _____ jentene?
- e. Jeg bor i det _____ huset.
- f. Kan jeg få låne den _____ ballen?
- g. Det var det _____ programmet.
- h. Kan jeg få en _____ penn?
- i. Kan jeg få den _____ boka?
- j. Får dere et _____ hus?

TRAFIKK (32)

Woordenschat en uitspraak

mye		veel
trafikk(en)	[tra'fik] ¹	verkeer
en bil ²		een auto
en lastebil		een vrachtwagen
en motorsykkel	[mutu-]	een motorfiets
en moped	[mu'pe:d]	een brommer
en sykkel		een fiets
å se		zien
på		(hier:) op ³
et fortau		een trottoir
å vente på grønn mann		wachten tot het licht voor de voetgangers groen wordt

Opmerkingen

¹ klemtoon op de tweede lettergreep

² niet vergeten: lange klinker!

³ voorzetsels zijn in zowat alle talen problematisch: ze hebben afhankelijk van de situatie en de plaats in de zin vele betekenissen.

Spelling & grammatica

Zelfstandige naamwoorden op -el: meervoud

Voor -el wordt in het meervoud een dubbele medeklinker tot één enkele gereduceerd en valt de "e" weg. Het meervoud van "sykkel" is dus "sykler"; bepaalde vorm ("de fietsen"): "syklene".

Oefeningen

57. Schrijf bij iedere afbeelding het juiste woord:

		
	<p>6th in Norwegian</p>	 <p>å vente på</p>

58. Vertaal

- a. Waar woon je?
- b. Wat is zijn naam?
- c. Wat doen jullie?
- d. De dame staat op het trottoir.
- e. De bus komt [eraan].
- f. De hond die Brutus heet, is hier.
- g. Hij schrijft naar haar broer.
- h. Ze wacht op (på) haar moeder.

FORTID (33)

Woordenschat

fortid(en)	['forti:d]	het verleden <i>of</i> onvoltooid verleden tijd
nå		nu
i går		gisteren
i dag		vandaag
i går kveld		gisteravond
før i dag		eerder vandaag

Spelling

"I går" en "i dag" worden ook wel als één woord geschreven.

Grammatica

1. De uitdrukking "vervoegde vorm van liggen + te + infinitief die de activiteit uitdrukt":

Ik lig te lezen

wordt in het Noors weergegeven door "vervoegde vorm van ligge + og + vervoegde vorm van het werkwoord dat de activiteit uitdrukt":

Jeg ligger og leser

Een dergelijke combinatie is ook mogelijk met de werkwoorden orden "å sitte" en "å stå":

Han satt og drakk

Hij zat te drinken

Han sto og ventet

Hij stond te wachten

2. De onvoltooid verleden tijd

Net zoals in het Nederlands bezit het Noors zwakke of regelmatige en sterke of onregelmatige werkwoorden. We bespreken hier niet alleen de vorming van de onvoltooid verleden tijd maar ook die van het voltooid deelwoord, omdat er een nauwe samenhang tussen beide is.

Ook in de onvoltooid verleden tijd is er maar één vorm voor alle personen en enkelvoud en meervoud.

A. Regelmatige werkwoorden

De onvoltooid verleden tijd wordt bij regelmatige werkwoorden gevormd met behulp van achtervoegsels. Er zijn vier mogelijkheden

	verleden tijd	voltooid deelwoord
I	-et	-et
II	-te	-t
III	-de	-d
IV	-dde	-dd

KLASSE I

Voorbeelden: "å klippe" ("knippen") en "å vente" ("wachten):

Hun klippet.

Ze knipte

Han ventet på meg.

Ze wachtte op me/was op me aan het wachten

Vaak hebben we hier te maken met werkwoorden die op meer dan één medeklinker voor de slot -e eindigen.

Andere regelmatige werkwoorden van dit type dat we al ontmoet hebben zijn:

å dusje (douchen)	dusjet	dusjet
å vaske (wassen)	vasket	vasket

Soms zal je (vooral in gesproken Noors) in plaats van -et ook wel -a aantreffen:

Jeg venta på bussen.

Ik wachtte op de bus/ stond op de bus te wachten

KLASSE II

Voorbeelden: "å lese" ("lezen"), "å hilse" ((be)groeten), "å dele" ("delen") en "å begynne" ("beginnen")

Hun leste en bok.

Ze las een boek.

Hilste de?

Zeiden ze goeiendag?

Ni delte på tre er tre.

Negen gedeeld door drie is drie.

Skolen begynte klokka halv ni.

De school begon om half negen.

Opmerkingen:

i. De klinker blijft lang in [le:stə].

ii. We zien hier dat aan een sterk Nederlands werkwoord niet noodzakelijkerwijs een sterk Noors werkwoord beantwoordt – ook het omgekeerde is trouwens mogelijk).

Han leste

Hij las

iii. "Hilse" en "begynne" tonen aan dat niet alle werkwoorden die op meer dan één medeklinker gevolgd door een "e" eindigen tot de eerste vervoeging behoren!

iv. Let erop dat bij werkwoorden die op een twee gelijke medeklinkers + -e eindigen en die tot deze klasse behoren, de dubbele gelijke medeklinker van de infinitief in de onvoltooid verleden tijd en het voltooid deelwoord tot één enkel medeklinker gereduceerd wordt: "begynne" maar "begynte" en "begynt".

Andere regelmatige werkwoorden van dit type die we al ontmoet hebben zijn:

å like (houden van)	likte	likt ¹
å lime (lijmen)	limte	limt ¹
å lære (leren)	lærte	lært
å låne (lenen)	lånte	lånt ¹

å møte (ontmoeten)	møtte	møtt ²
å snuse (snuffelen)	snuste	snust ¹
å spille (spelen)	spilte	spilt ³
å spise (eten)	spiste	spist ¹
å stelle seg	stelte seg	stelt seg

Opmerkingen:

¹ De lange klinker van de infinitief blijft lang in de O.V.T. en het V.D.

² Hier wordt de klinker kort

³ Let erop dat de dubbele gelijke medeklinker tot één enkele gereduceerd wordt.

Een paar voorbeelden:

*Han bar lånt meg boka.
Brutus snuste på alt.
Hun spiste en banan.*

*Hij heeft mijn het boek geleend.
Brutus snuffelde overal aan.
Ze at een banaan.*

KLASSE III

Van deze werkwoorden hebben we er tot hietor nog geen ontmoet. Het gaat hier vooral over werkwoorden die eindigen op een tweeklank + -e of - ve

Een typisch voorbeeld is "å leve" ("leven"): "levde" – "levd"

Dyr som levde her

Dieren die hier leefden.

KLASSE IV

Voorbeelden: "å bo" (wonen) en "å kle" (kleden)

*Hvor bodde han?
Hun kledde på seg.*

*Waar woonde hij?
Ze kledde zich aan.*

Tot deze klasse behoren werkwoorden die op een lange beklemtoonde klinker eindigen. Die lange klinker wordt dan kort in de O.V.T en het V.D

Vanaf nu zal in de woordenlijst aangegeven worden tot welke klasse een regelmatig werkwoord behoort.

B. Onregelmatige werkwoorden

Jammer genoeg zijn heel wat veel voorkomende werkwoorden onregelmatig. Deze hebben we al ontmoet: (wanneer de onvoltooid tegenwoordige tijd onregelmatig is wordt ook die in de tabel aangegeven)

infinitief	vertaling	O.T.T.	O.V.T.	V.D.
å bli	worden <i>of</i> blijven		ble <i>of</i> blei	blitt
å drikke	drinken		drakk	drukket [u]
å få	mogen <i>of</i> krijgen		fikk	fått
å gjøre	doen	gjør	gjorde [u]	gjort [u]
å ha	hebben		hadde ¹	hatt
å gå	gaan, lopen		gikk [jik]	gått
å hete	heten		het <i>of</i> hette ¹	hett ¹
å komme	komen		kom	kommet ¹
å kunne	kunnen	kan	kunne	kunnet ¹
å legge seg	naar bed gaan		lagte seg	lagt seg
å ligge	liggen		lå	ligget ¹
å måtte	moeten	må	måtte	måttet ¹
å se	zien		så	sett
å si	zeggen	sier	sa	sagt
å sitte	zitten		satt	sittet ¹
å skrive	schrijven		skrev	skrevet
å sove	slapen		sov	sovet
å stå	staan		sto <i>of</i> stod [stu:]	stått
å være	zijn	er	var	vært ¹

¹ Deze vormen zijn wel regelmatig.

Een paar voorbeelden:

Han drakk vann.

De gjorde lekser.

Magnus hadde en hund.

Klokka elleve gikk hun på skolen.

Hva het han, sa du?

De kom i går.

Hun kunne ikke gå på skolen.

Når var dere der?

Hij dronk water.

Ze maakten hun huiswerk.

Magnus had een hond.

Om elf uur ging ze naar school.

Wat was zijn naam, zei je??

Ze kwamen gisteren.

Ze kon niet naar school gaan.

Wanneer waren jullie daar?

Van nu af aan zullen de onregelmatige werkwoorden in de woordenlijst met hun O.V.T. en V.D. vermeld worden

Oefeningen

59. Van welke werkwoorden is hier de O.V.T. onderstreept?

a. Han lante meg sykkelen.

b Han sa det.

c. Hva så du?

d. Han klippet ikke.

- e. Vi skrev til ham.
g. Han hadde to biler?

- f. Hvor var dere?
h. Gjorde du det?

60. Zet de tekst in de O.V.T.

Ilse står opp klokken syv. Hun går på badet, vasker seg og kler på seg. Klokken halv åtte spiser hun frokost. Klokken åtte går hun på skolen. Skolen begynner klokken ni. Klokken to kommer hun hjem. Hun gjør lekser til klokken fire. Hele familien spiser middag klokken fem. Etter middagen leser hun en bok. Det er pop-program på TV. Klokken ti går hun på badet og steller seg. Klokken er elleve. Ilse sover.

61. Vul de zinneties onder de foto's en tekening en. Gebruik de O.V.T.

		
Jenta _____	Han _____ og _____	Hunden _____ i vannet

		 Ole
Hun _____ seg klokka ti.	Jens _____	Han _____ Ole

		
Hva _____ du?	Jeg _____ en bok!	Han _____ på badet.

	
Han _____.	Minou _____ seg.

62. Vind in dit rooster de volgende verleden tijden in het Noors. De vormen kunnen zowel horizontaal, verticaal, diagonaal en van links naar rechts of omgekeerd staan:

begon	bleef	deed	douchte	dronk
ging	had	heette	knipte	kon
kreeg	kwam	lag	las	leende
lijmde	moest	schreef	sliep	stond
wachtte	was	woonde	zag	zat
zei				

	i	ii	iii	iv	v	vi	vii	viii	ix	x	xi
1	T	E	T	N	E	V	M	A	R	T	I
2	E	N	H	A	D	D	E	E	J	T	S
3	P	U	S	E	T	N	Y	G	E	B	K
4	P	S	I	G	I	K	K	J	V	A	R
5	I	N	T	J	E	J	S	O	E	O	E
6	L	S	E	O	P	U	S	T	M	I	V
7	K	K	A	R	D	E	S	A	T	T	E
8	U	S	N	D	H	E	T	E	K	M	D
9	N	U	Å	E	L	B	L	M	K	A	D
10	N	E	R	L	Å	N	T	E	I	T	O
11	E	T	T	Å	M	T	K	D	F	L	B

63. Vertaal

- Zes gedeeld door drie is twee.
- De dame had een kam.
- Ze stond op Jens te wachten.
- Hij zat te eten.
- Lag hij in het huis?
- Hij zei "nee".
- Hoeveel potloden had je?
- Waarom dronk je water?
- De bus kwam [eraan].

KJELL ÅGE OG MAGNUS (34)

Woordenschat en uitspraak

sjuende	[ʃūənə]	zevende
broren til		de broer van
foreldre	[foreldrə]	ouders
stor	[stu:r]	groot
en enebolig	[e:nəbu:li]	een eengezinswoning
snill		vriendelijk, lief

Grammatica

1. Het meervoud van "bror" is onregelmatig: "brødre"

2. "Foreldre" is een onbepaald meervoud. De bepaalde vorm meervoud is "foreldrene":

Foreldrene kom hjem.

De ouders kwamen thuis.

3. De persoonlijke voornaamwoorden: niet-onderwerpsvormen.

Deze komen in de cursus pas later aan bod, maar we vermelden ze hier toch. Behalve voor de derde persoon komen ze overeen met de wederkerende voornaamwoorden die vroeger al besproken zijn:

onderwerpsvorm		niet-onderwerpsvorm	
ik	jeg	me, mij	meg
jij	du	je, jou	deg
hij	han	hem	ham
ze, zij	hun	haar	henne
hij, zij (geen persoon), het	- den (niet-onzijdig woord) - det (onzijdig woord)	het, hem, haar, ze	- den (niet-onzijdig woord) - det (onzijdig woord)
wij, we	vi	ons	oss
jullie	dere	jullie	dere
ze, zij	de	ze	dem

Opmerking:

In de derde persoon enkelvoud mannelijk mag voor de niet-onderwerpsvorm ook "han" in plaats van "ham" gebruikt worden. Dit is echter niet aan te raden omdat het eventueel tot verwarring kan leiden.

Voorbeelden:

Ze ziet me

Hun ser meg

Ik ziet je

Jeg ser deg

Ik ziet hem

Jeg ser ham

Ik ziet haar

Jeg ser henne

Ik ziet hem (bijv. de bal: "ballen")

Jeg ser den

Ik ziet het (bijv. het huis; "huset")

Jeg ser det

*Ze ziet ons
Ik zie jullie
Ik zie ze*

*Hun ser oss
Jeg ser dere
Jeg ser dem*

Oefeningen

Oefening 64: Vervang de onderstreepte woorden door de correcte persoonlijke voornaamwoordsvormen (onderwerps en niet-onderwerpsvormen):

- a. Jeg har en hund. Hunden er snill.
- b. Vi har et hus. Huset er stort.
- c. Du og jeg liker Nils.
- d. Ballen ligger på fortauet.
- e. Jenta var snill.
- f. Ser du gutten?
- g. Siri og Ilse går hjem.
- h. Når spiser du og Truls frokost?
- i. Så du Ingmar?
- j. Pennen var rød.
- k. Timeplanen ligger her.
- l. Vil du ta timeplanen?
- m. Vennene spiste middag.
- n. Skrev du til vennene?
- o. Du tok blyantene.
- p. Vi spiste med Sarah og Line på McDonald's.
- q. Far sitter og skriver.
- r. Hva gjør Heidi?
- s. Klokka er åtte.
- t. Kan jeg få låne ballen din?

Oefening 65: Vertaal deze zinnen maar gebruik ook persoonlijke voornaamwoorden waar er zelfstandige naamwoorden staan:

- a. Waar ligt de bal?
- b. Zie je de vlakgom?
- c. Anne en Hanne zijn hier.
- d. Gaan Jens en jij naar Jan?
- e. Waar woont Håkon?
- f. De jongen heeft een bal.
- g. De meisjes hebben de ballen.
- h. Hebben jullie gegeten?

ALI OG FATIMA (35)

Woordenschat en uitspraak

en søster	een zus
å flytte (I)	verhuizen
fra ... til	van ... naar
å gå ut	naar buiten gaan
for å	om te
å leke (II)	spelen (van kinderen)

Opmerking:

"Spelen" wordt door "å leke" vertaald als het "zich bezighouden met een spel" (vooral van kinderen en dieren) betekent; als het over sport of muziek gaat wordt "å spille" gebruikt:

Hunden leker med ballen.

De hond speelt met de bal.

Mennene spiller tennis.

De mannen spelen tennis.

Grammatica

1. "søster", "mor" en "far" hebben alle drie onregelmatige meervouden: "søstre", "mødre" en "fedre"; de bepaalde vormen meervoud zijn dus: "søstrene", "mødrene" en "fedrene"

2. In dit tekstje ontmoeten we de voltooid tegenwoordige tijd:

De har flyttet.

Ze zijn verhuisd.

Vorming van de onvoltooid tegenwoordige tijd: har (voor alle personen) + voltooid deelwoord

Voorbeeld

Jeg har flyttet

Ik ben verhuisd.

Du har flyttet

Jij bent verhuisd

Hun/Han har flyttet

Ze/hij is verhuisd.

Vi har flyttet

We zijn verhuisd

Dere har flyttet

Jullie zijn verhuisd

De har flyttet

Ze zijn verhuisd.

Opmerkingen

a. Zoals we in de vorige les gezien hebben kunnen regelmatige werkwoorden van klasse I in de onvoltooid verleden tijd en het voltooid deelwoord op –et of op –a eindigen. In deze cursus wordt vrij consequent –a gebruikt; de –et vormen komen echter zeker in de geschreven taal veel meer voor.

b. Het normale hulpwerkwoord voor de voltooid tegenwoordige tijd is "å ha"; dus ook bijvoorbeeld:

Han har vært her.

Hij is hier geweest.

Bij een beperkt aantal werkwoorden kan ook "å være" gebruikt worden; een voorbeeld hiervan is "å flytte":

Han har/er flyttet

Hij is verhuisd

c. Zoals uit de voorbeelden hierboven blijkt volgt het voltooid na het hulpwerkwoord en staat het dus niet (zoals in het Nederlands) achteraan in de zin:

Vi har ventet på deg.

We hebben op jou gewacht.

Oefeningen

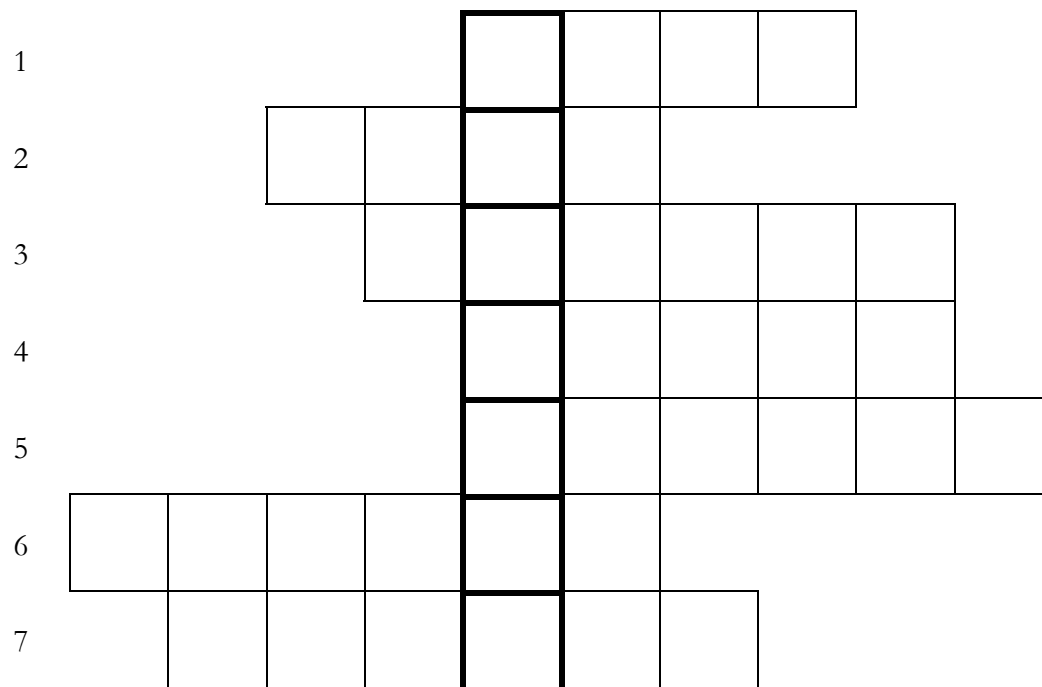
Oefening 66: Schrijf een zinnetje in de voltooid tegenwoordig tijd met het werkwoord dat bij iedere foto of tekening staat

		
se	spille	dusje
		
flytte	komme	se
		
leke	sove	spise

Oefening 67: vul de roosters in met de Noorse voltooid deelwoorden; vetomrand verticaal verschijnt er dan nog een voltooid deelwoord.

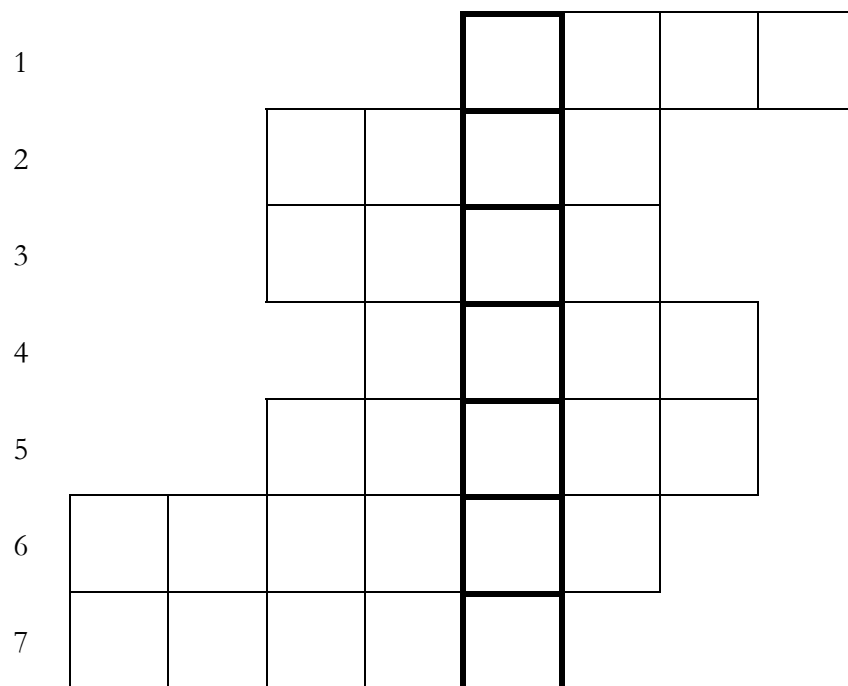
a.

1. gedeeld 2. geleerd 3. gedoucht 4. gekleed 5. gekund 6. gekomen 7. gewacht

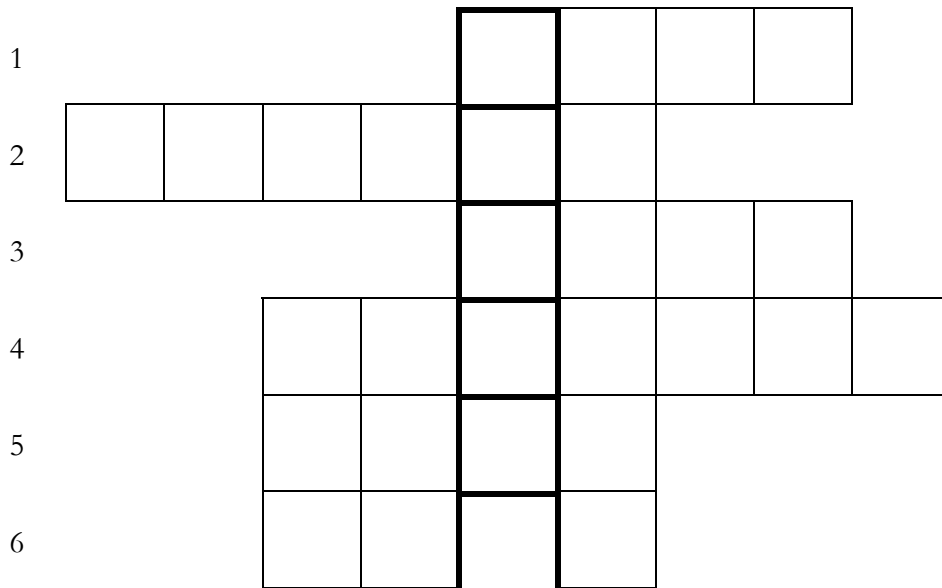
b.

1. gezien 2. gespeeld 3. geweest 4. gelezen 5. geslapen 6. gewassen 7. gegroet

c.

1. gewoon 2. gezeten 3. gegaan 4. verhuisd 5. geleend 6. gekregen

Oefening 68: Vertaal

- a. Waar zijn de zussen?
- b. Arne heeft het gedaan.
- c. Heb je broers?
- d. Schreef Toergenjev het boek "Moeders en Dochters"?
- e. Nee, hij schreef "Vaders en Zonen".
- f. Ze zijn naar Bergen verhuisd.
- g. Hij ging naar buiten.
- h. Hebben jullie in een flatgebouw gewoon?
- i. De hond houdt van spelen.
- j. Zijn vader is er.

ÅSE OG ALI (36)

Woordenschat en uitspraak

å møte (II)	in de o.v.t. en het onv. deelw. is de klinker kort	ontmoeten
hvor er du fra?		waar kom je vandaan?
født	[føt]	geboren
du ser ikke ... ut		je ziet er niet ... uit.
å snakke (I)		praten
norsk		Noors (als adjectief maar ook de taal)
hjemme ¹		thuis
urdu		<i>de officiële taal van Pakistan en een van de officiële talen van India.</i>
et morsmål	[mu-]	een moedertaal
nettopp	[netop]	net, zopas
hvilken ¹		welk(e)
også	[oso]	ook
kanskje	[kanʃə]	misschien
samme		dezelfde
å bli		(hier:) komen
hjem ¹		naar huis
å treffe (traff, truffet)	[trufət]	ontmoeten
så		(hier:) dan (bijwoord van tijd)
ok	[oko, okei]	in orde; akkoord

¹ vergeet niet dat in de combinaties "h+j" en "h+v" de "h" niet uitgesproken wordt.

Spelling

Adjectieven die naar landen verwijzen en namen van talen worden in het Noors niet met een hoofdletter geschreven

Er du norsk?

Kom je uit Noorwegen? (letterlijk: "Ben je Noors?")

Lærer du norsk?

Studeer je Noors?

Grammatica

1. "Samme" en "sammen":

"Samme" is een aanwijzend voornaamwoord en betekent "dezelfde", "hetzelfde":

De kom i samme klasse.

Ze kwamen in dezelfde klas terecht.

De er fra samme by.

Ze zijn van dezelfde stad.

"Samme" is onveranderlijk en wordt soms ook met een bepaald lidwoord ervoor gebruikt:

De er fra den samme byen.

Ook een bepaald lidwoord achteraan en geen bepaald lidwoord vooraan komt voor:

De er fra samme byen.

"Samme" kan ook zonder zelfstandig naamwoord gebruikt worden:

Vi sa det samme. We seiden hetzelfde.

"Sammen" is een bijwoord en betekent "samen":

De bor sammen. Ze wonen samen.

Er is dus een verschil tussen:

Vi gjorde det samme We deden hetzelfde.

en

Vu gjorde det sammen We deden het samen

2. Het vragend voornaamwoord "hvilken" ("welk(e)")

mannelijke en vrouwelijke enkelvoud	hvilken
onzijdige vorm enkelvoud	hvilket
meervoud	hvilke

Het kan niet met een vooropgeplaatst lidwoord gebruikt worden en wordt altijd gevolgd door een zelfstandig naamwoord zonder lidwoord erachter:

*Hvilken bok er det han leser? Welk boek leest hij?
Hvilket hus liker du? Welk huis bevalt je?
Hvilke penner har du? Welke pennen heb je?*

3. Let op het verschil tussen **hjem/hjemme**, **ut/ute** en **hit/her**. Het eerste bijwoord van ieder paar drukt een beweging uit; het tweede een toestand:

*Han går hjem. Hij gaat naar huis.
Han er hjemme. Hij is thuis.*

*Hun gikk ut. Ze ging naar buiten.
Hun var ute. Ze was buiten.*

*Kom hit! Kom naar hier/hierheen!
Jeg er her. Ik ben hier.*

Oefeningen

Oefening 69: Vind de woorden door de beginletter te vinden en dan met de klok verder te gaan.
Zeg ook wat ieder woord betekent:

1. T F
D Ø
2. A K
N K
S E
3. Å L S M
M S R O
4. J E
H M
E M
5. E
N T
P T
P O
6. S K
N J
A K E
7. R E
T F
E F

Oefening 70: Verbind ieder antwoord met de juiste vraag:

Hva heter du?	a	Fordi jeg er sulten
Bor du her?	b	Ja!
Hvor er du født?	c	Nei, i Bergen.
Hva snakker du hjemme?	d	Vi snakker norsk hjemme.
Hvor gammel er du?	e	Jeg leser en bok.
Hvorfor spiser du?	f	Jeg er tjue år.
Hva gjør du nå?	g	Bjørn.
Hva gjorde du i går?	h	I Stavanger.
Blir du med hjem?	i	Jeg lekte med hunden min.

Oefening 71: gebruik de juiste vorm: "hilken", "hvilket" of "hvilke":

- a. _____ mann er det dere ser?
- b. _____ bok leser du?
- c. _____ bananer vil du ha?
- d. _____ skole går du på?

- e. _____ hus bor de i?
- f. _____ lekser lærer du?
- g. _____ pop-program liker dere?

Oefening 72: gebruik "samme" of "sammen"

- a. Spiser dere _____?
- b. Spiste dere det _____?
- c. Vi liker den _____ jenta.
- d. Hvorfor kom dere _____?
- e. De snakker norsk _____
- f. Vi er født på _____ dag.
- g. Spiste dere det _____?
- h. Spiste dere _____?

Oefening 73: kies voor iedere zin de juiste vorm:

1.

Han kommer hjem/hjemme.

2.

Kom her/hit.

3.

Skal dere ikke ut/ute?

4.

Vi går ut/ute for å leke!

5.

Hun sitter hjem/hjemme og leser avisen.

6.

Jer er her/hit!

Deze twee woorden hebben we nog niet ontmoet, maar wat zal deze man normaal gezien zeggen?

7.

Kom inn/inne!

Oefening 74: vertaal

- Waar is hij geboren?
- Hij praat graag Noors.
- Kom je van de stad?
- Wat is je moedertaal?
- Heb je Johan ontmoet?
- In welk huis wonen ze? (vertaal: "Welk + huis + wonen + ze + in")
- Is ze thuis?
- Hij was niet thuis.
- Welke auto's bevallen jullie?
- Heb je haar gezien?

TIMEPLANEN TIL ALI (37)

Woordenschat¹

musikk(en) ²	[mū'sik]	(de) muziek
matematikk(en)	[matəma'tik]	de wiskunde
KRL		<i>zie opmerking 3 onderaan</i>
engelsk		<i>Engels (zowel de taal als het bijvoeglijk naamwoord)</i>
kroppsøving(en)	[kro-]	lichamelijke opvoeding ⁴
samfunnsfag(et)	[samfūn-]	<i>de verzamelnaam voor:</i>
historie(n)	[his'tu:-]	geschiedenis
geografi(en)	[geugra'fi:]	aardrijkskunde
samfunnskunnskap(en)		maatschappijleer
heimkunnskap(en)		huishoudkunde
natur(en)		(de) natuur
miljø(et)		(het) milieu
kunst(en)		(de) kunst
h.		<i>hier: de afkorting voor:</i>
håndverk(et)		handenarbeid
å like best		het meest houden van

Opmerkingen

¹ Dit is een lagerschoollessenrooster.

² Niet vergeten: de klank [z] bestaat niet in het Noors.

³ De afkorting voor het vak "Kristendoms- religions- og livssynskunnskap" ([Kennis van het christendom, religie en levensbeschouwing]). Werd in 2008 vervangen door "Religion, livssyn og etikk" ("Godsdienst, levensbeschouwing en ethiek")

⁴ Vaak wordt ook "gym" [gim] gebruikt, de afkorting van "gymnastikk" zoals het vak vroeger heette.

Spelling

De namen van de vakken worden hier met een hoofdletter geschreven, maar normaal krijgen deze zelfstandige naamwoorden geen hoofdletter, ook de namen van de talen niet.

Grammatica

1. Het voorzetsel "til"

We hebben "til" tot hiertoe al ontmoet

→ als voorzetsel met de betekenis "naar" (richting):

Vi skal til svømmeballen.

We vertrekken naar het zwembad.

→ als voorzetsel met de betekenis "tot" (tijd):

Vi ventet til klokka to.

We wachtten tot twee uur.

→ als voorzetsel met de betekenis "van" (bezits- of relatieaanduidend)

Broren til Line *Line haar broer, Lines bror, de broer van Line*

Bilen til far *Vaders auto, vader zijn auto, de auto van vader*

→ in de uitdrukking "av og til" ("nu en dan")

Av og til drøkker vi brus. *Nu en dan drinken we limonade.*

2. best

De vorm "best" in "å like best" is een overtreffende trap:

best i matematikk *best in wiskunde*

Oefeningen

Oefening 75: verbeter de volgende zinnen:

1. Vi snakket med venn hennes.
2. Jeg las boka i går.
3. Hvorfor du gjorde det?
4. Hva gjør du her?
5. Hvilke bil har du?
6. Vi skal ha et andre hus.
7. Søsterene våre var her.
8. Det kunne vi ikke.
9. De drakk alle vann.
10. Kom han ikke her?
11. Hva liket du best?

Oefening 76: vertaal

1. Ze zijn naar Oslo verhuisd.
2. Ze maakte huiswerk tot vijf uur.
3. Waar hou je het meest van?
4. Nu en dan spelen we tennis. (tennis = tennis)
5. Heidi haar broer is twaalf.
6. Wat zei je?
7. We wachtten tot hij kwam.

GANGEN – KJØKKENET (38)

Woordenschat en uitspraak

en gang ¹		een gang
en dør ^{v 2}		een deur
et speil		een spiegel
et skap ²		een kast
en skuff	[skuf]	een schuif
klær		kleren
en frakk		een (heren)(over)jas
en kåpe ^v		een mantel
en sko	[sku:]	een schoen
et kjøkken ³		een keuken
en komfyr	[kom'fy:r]	een fornuis
en stekeovn	[-ovn]	een oven
en oppvaskbenk		een aanrecht
et kjøleskap ⁴		een koelkast

Opmerkingen

¹ We hebben dit woord vroeger al ontmoet (bij de vier hoofdbewerkingen):

To ganger to er fire $2 \times 2 = 4$

Dit is eigenlijk dezelfde betekenis als in:

Jeg har sett ham to ganger. *Ik heb hem twee keer gezien.*

² niet vergeten: de klinker is lang.

³ "kj" wordt als [ç] (zoals in het Duitse "Kirche") uitgesproken.

Grammatica

1. We hebben vroeger al gezien dat de regel die zegt dat éénlettergrepige onzijdige woorden in het onbepaald meervoud gewoonlijk onveranderd blijven ook geldt voor samenstellingen waarvan het tweede lid een éénlettergrepig onzijdig woord is:

et kjølesskap *to kjøleskap* *en koelkast* *twee koelkasten*

2. "Klær" is (net zoals het Nederlandse "kleren") een meervoud; het bepaald meervoud is "klærne":

klærne mine *mijn kleren*

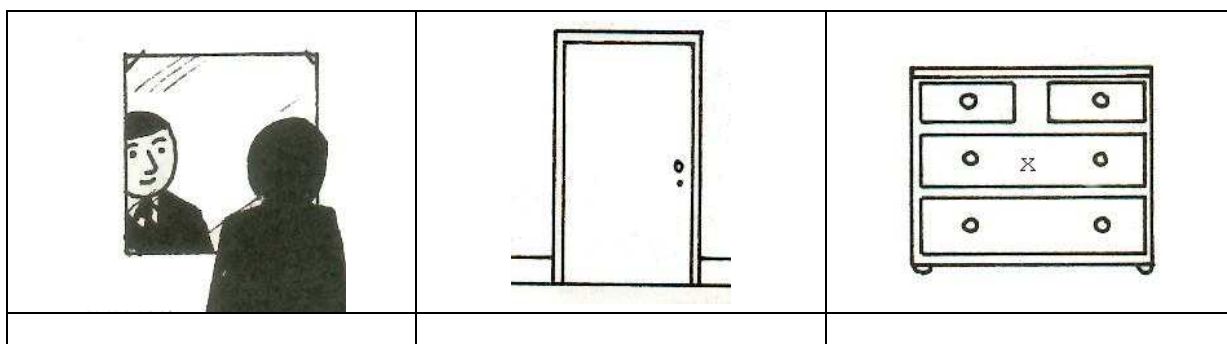
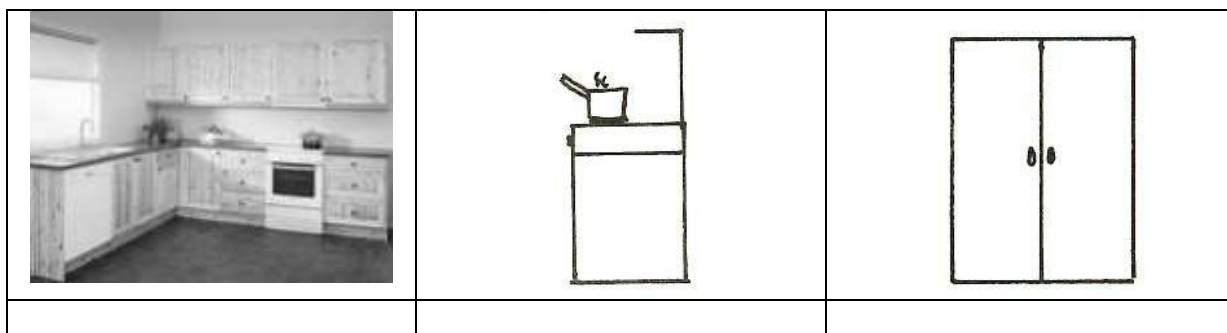
3. "Sko" (ook al is het niet onzijdig) blijft onveranderd in het onbepaald meervoud; de bepaalde vorm meervoud is regelmatig:

to sko *twee schoenen*

skoene mine *mijn schoenen*

Oefeningen

Oefening 77: schrijf het zelfstandig naamwoord dat bij iedere tekening of foto hoort in het onbepaald meervoud:

STUA – BADET (39)

Woordenschat

en stue ^v		een woonkamer
et bord	[bu:r]	een tafel
et vindu		een raam
en sofa	[su(:)fa]	een sofa
et gulv	[gūlv]	een vloer
et teppe		een tapijt
en stålampe		een staande lamp
en ovn	[ovn]	een kachel
et maleri		een schilderij
et fjernsynsapparat, en tv, en TV	[teve]	een televisietoestel
en radiator	[radi'a:tur]	een radiator
en lenestol	[-stul]	een fauteuil
et bad(erom)		een badkamer
et WC, et wc	['ve: 'se:] ¹	een wc
en dorull	[du:rū]	een rol toiletpapier
en (vaske)servant; en (hånd)vask		een wastafel
en kran(e)		een kraan
en tannbørste		een tandenborstel
en dusj	[dūʃ]	een douche
et håndkle		een handdoek
et badekar		een badkuip

Opmerking

¹ het Noors kent immers geen [w]-klank.

Grammatica

Het meervoud van "håndkle" is "håndklær"; de bepaalde vorm is "håndklærne"

Oefeningen

Oefening 78: Duid in iedere reeks van vier het woord aan dat er niet in thuishoort. Het kan zowel over betekenis als over uitspraak of grammatica gaan, maar het aantal lettergepen is geen criterium.

a. rød	gul	blå	gris
b. fått	så	lagt	bodd
c. bord	stol	skap	teppe
d. de	du	oss	dere
e. barn	vann	blyant	hus
f. moped	lastebil	fortau	sykkel

g. gjøre	lese	vente	sove
h. hvorfor	som	hva	hvem
i. bror	datter	far	dame
j. drukket	skuff	sove	gjorde
k. hatt	håndkle	frakk	kåpe

Oefening 79

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k
1			■					■		■	
2	■	■	■		■	■	■				
3	■							■		■	■
4			■		■	■		■			
5	■		■			■		■		■	■
6	■		■			■		■			■
7		■			■	■				■	■
8				■		■		■		■	■
9		■	■	■		■		■	■	■	
10	■									■	

vannrett

1. en – de woonkamer
2. zat
3. rol toiletpapier
4. jij – naar binnen
5. nu en dan
6. negen – televisietoestel
7. een – stond
8. kachel
10. handdoeken

loddrett

- a. woont
- b. douche
- c. een
- d. wastafel
- e. wij – met
- g. fauteuil
- i. radiator
- k. naar buiten -- zei

HANKJØNN, HUNKJØNN, INTETKJØNN (40)

Woordenschat en uitspraak

hankjønn ¹ (et)		grammaticaal mannelijk geslacht
hunkjønn ¹ (et)		grammaticaal vrouwelijk geslacht
intetkjønn ¹ (et)		grammaticaal onzijdig geslacht
en ransel		een ransel (<i>soort vierkante schooltas</i>)
en genser		een trui
god	[gu:]	goed
en kake ^v		een taart
liten		klein
et tak ²		een dak
en grein		een tak

Opmerking

¹ niet vergeten: de combinatie k+j wordt [ç] (ongeveer zoals in het Duitse "Kirche")
uitgesproken.

² lange klinker natuurlijk – en vergeet ook niet dat als het bepaald achtergeplaatst lidwoord –et is
(zoals in "taket") de "t" niet uitgesproken wordt.

Grammatica

1. Persoonlijke voornaamwoorden

Zoals vroeger al gezegd:

- gebruikt men "han" om naar een mannelijke persoon die het onderwerp van de zin is te verwijzen:

Jens er ber. Han er ber.

- gebruikt men "hun" om naar een vrouwelijke persoon het onderwerp van de zin is te verwijzen:

Line er ber. Hun er ber.

- gebruikt men "det" om naar een onzijdig woord dat een zaak aanduidt en het onderwerp van de zin is te verwijzen:

Huset er rød. Det er rød.

- gebruikt men "den" om om naar een niet-onzijdig woord dat een zaak aanduidt en het onderwerp van de zin is te verwijzen:

Boka var god. Den var god.

Voor dieren worden "hun" en "han" vooral gebruikt als het over gezelschapsdieren gaat:

Brutus liker å være ute. Brutus is graag buiten.
Han snuser på alt. Hij snuffelt overal aan.

In het meervoud gebruiken we in al deze gevallen "de" [di:]

Guttene er ber
De er ber.

De jongens zjin hier.
Ze zjin hier.

Jentene kommer.
De kommer.

De meisjes komen.
Ze komen.

Husene ligger i Sollia.
De ligger der.

De huizen liggen in Sollia.
Ze liggen daar.

Als het zelfstandig naamwoord geen onderwerp is gebruiken we

- in het enkelvoud

- voor mannelijke personen: "ham"

Jeg ser mannen.
Jeg ser ham.

Ik zje de man.
Ik zje hem.

- voor vrouwelijke personen : "henne"

Jeg ser Heidi.
Jeg ser henne.

Ik zje Heidi.
Ik zje haar.

- voor zaken, al naargelang het grammaticaal geslacht: "den" of "det"

Jeg ser bilen.
Jeg ser den.

Ik zje de auto.
Ik zje hem.

Jeg ser boka.
Jeg ser den.

Ik zje het boek.
Ik zje het.

Jeg ser huset.
Jeg ser det.

Ik zje het huis.
Ik zje het.

- in het meervoud: "dem"

Jeg ser mannen og dama.
Jeg ser dem.

Ik zje de man en de vrouw.
Ik zje ze.

Jeg ser husene.
Jeg ser dem.

Ik zje de huizen.
Ik zje ze.

2. Zelfstandige naamwoorden: meervoud:

a. Zelfstandige naamwoorden op –er krijgen vaak –e / –ne in respectievelijk het onbepaald / bepaald meervoud

<i>En genser</i>	<i>een trui</i>
<i>To gensere</i>	<i>twee truien</i>
<i>Genserne var gronne</i>	<i>de truien waren groen</i>

b. Zelfstandige naamwoorden op –el verliezen die –e- in het meervoud:

<i>en ransel</i>	<i>een ransel</i>
<i>to ransler</i>	<i>twee ransels</i>
<i>ranslene</i>	<i>de ransels</i>

3. Het adjectief "god"

	onbepaalde vorm	bepaalde vorm
niet-onzijdig enkelvoud	god	gode
onzijdig enkelvoud	godt	gode
meervoud	gode	gode

Let echter op de **afwijkende afspraak** van "godt": [got]

Voorbeeld:

<i>en god man</i>	<i>een goeie man</i>	<i>den gode mannen</i>	<i>de goede man</i>
<i>et godt bus</i>	<i>een goed huis</i>	<i>det gode buset</i>	<i>het goeie huis</i>
<i>gode bus</i>	<i>goeie huiȝen</i>	<i>de gode busene</i>	<i>de goeie huiȝen</i>

4. Het adjectief "liten"

Liten heeft een onregelmatige verbuiging:

	onbepaalde vorm	bepaalde vorm
niet-onzijdig enkelvoud	liten	lille
onzijdig enkelvoud	lite	lille
meervoud	små	små

Voorbeeld:

<i>en liten mann</i>	<i>een kleine man</i>	<i>den lille mannen</i>	<i>de kleine man</i>
<i>et lite bus</i>	<i>een klein huis</i>	<i>det lille buset</i>	<i>het kleine huis</i>
<i>små bus</i>	<i>kleine huiȝen</i>	<i>de små busene</i>	<i>de kleine huiȝen</i>

5. Het voorzetsel på wordt op heel wat manieren gebruikt.

De basisbetekenis is "op" (plaatsaanduiding):

Dama står på fortauet.

De dame staat op het trottoir.

Genseren er på bordet.

De trui ligt op de tafel.

Maar we hebben het ook al in heel wat andere gevallen ontmoet. Een overzicht:

- *Åtte delt på to er fire*

Acht gedeeld door twee is vier

- *Hun går på skolen*

Ze gaat naar school.

- *Hunden snuser på alt.*

De hond ruikt overal aan

- *Hun går på badet.*

Ze gaat naar de badkamer.

- *Hun kler på seg.*

Ze kleedt zich aan.

- *Hva er det på TV?*

Wat is er op televisie?

- *Vi venter på bussen.*

We wachten op de bus.

Oefeningen

Oefening 80: gebruik de juiste vorm van het bijvoeglijk naamwoord tussen haakjes:

1. Liker du den _____ skolen? (liten)
2. Jeg vil ha det _____ (liten) viskelæret.
3. Har du sett den _____ (liten) mannen?
4. Huset var _____ (liten)
5. Den _____ (liten) jenta er her.
6. Jeg liker _____ (liten) skoler.

Oefening 81: Vervang de onderstreepte zelfstandige naamwoorden door persoonlijk voornaamwoorden:

1. Jens kom ikke.
2. Hunden leker med ballen.
3. Snakket du med Åse?
4. Jenta liker å gå på skole.
5. Bordet står i huset.
7. Liker du Heidi?
8. Taket ligger på huset.
9. Hundene liker det.
10. Dama er snill.
11. Jeg har blyantene.
12. Huset er mitt.

13. Hans mor heter Ingrid.
14. Pennen ligger på bordet.
15. Vi skriver med pennen.
16. Så du Heidi og Åse?

Oefening 82: gebruik de juiste voorzetsels waar nodig.

- a. Vår skole var best ____ matematikk.
- b. Venter dere _____ meg?
- c. Hun bor _____ Blåveien.
- d. Ni delt _____ tre er tre.
- e. Hun gikk _____ huset sitt.
- f. Blyanten ligger _____ bordet.
- g. Bor hun sammen _____ mor og far?
- h. Jeg skal _____ svømmehallen.
- i. Hun gikk tur _____ hunden.
- j. Brutus snuste _____ alt han så.
- k. Skolen begynner _____ klokka halv ni.
- l. Klokka kvart _____ tre gikk jeg hjem.
- m. _____ middagen legger hun seg.
- n. Faren _____ Ola bor _____ Sollia.
- o. _____ byen var det mye trafikk.
- p. Hvordor står han _____ taket?
- r. Foreldrene mine kommer _____ Norge.
- s. Snakker dere norsk _____ hjemme?

Oefening 83: vertaal:

- a. Zag je haar?
- b. We houden van hem.
- c. Hij woonde in een klein huisje.
- d. Ze praatten Noors.
- e. Was de banaan goed?
- f. Waar zijn de ballen?
- g. Waar zijn ze? ("ze" = "de ballen")
- h. Ik heb ze. ("ze" = "de ballen")
- i. Het boek lag op de tafel.
- j. Het dak was groot.
- k. De takken waren bruin.
- l. We hebben een grote badkuip.

KLÆR (41)

Woordenschat en spelling

en bukse	[buksə]	een broek
en lue ^v	[lūə]	een muts ¹
en jakke		een jas(je)
et skjørt		een rok
en skjorte ^v	[u]	een hemd
en sokk	[o]	een sok
en truse		een slipje ²
en kjole	[çu:]	een jurk
et skjerf	[ʃærf] ³	een sjaal
en vott	[vot]	een want
en trøye ⁴		t-shirt

opmerkingen

¹ "en lue" is niet alleen een "muts" maar ook een "pet".

² "en truse" wordt vooral voor "damesslip" gebruikt, voor heren spreekt men gewoonlijk van een "underbukse" [ūnərbuksə]

³ niet vergeten: een "e" voor een "r" wordt [æ] uitgesproken.

⁴ of "en t-sjorte"; "en trøye" is dus geen "trui" (= "en genser")

Grammatica

1. Zoals al vermeld wordt in deze cursus consequent "ei" als onbepaald lidwoord voor vrouwelijke woorden gebruikt; in de praktijk is echter ook hier "en" gebruikelijker.

2. Meervoud:

"Skjerf" verandert niet in het onbepaald meervoud (éénlettergrepig onzijdig woord)

Fire skjerf.

Vier sjaals

Oefeningen

Oefening 84: vertaal:

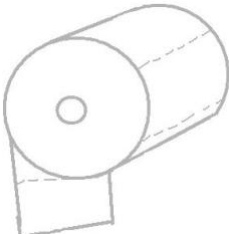
- We hebben zes wanten, vijf mutsen en vier sjaals.
- We studeren Noors en Engels.
- Uit welke stad kom je? (vertaal "Welke stad kom je uit?")
- Het huisje bevalt me.
- We waren daar op dezelfde dag.
- Hij komt hier naartoe.
- Doe je dat ook?

Oefening 85: vervolledig de woorden, voeg er het juiste onbepaald lidwoord bij en en zet ze bij de juiste afbeelding:

b__kse d__r__ll en g____nser l_____

__vn s____rte s____rt sp__l

t-s____rte tr__se v____tt W__

SE MIN KJOLE (42)

Woordenschat en spelling

å fortelle (fortalte, fortalt)		vertellen
gress(et)		(het) gras
fler(e)		meer (bijvoeglijk naamwoord)
å eie (III)		bezitten
å elske (I)		beminnen, houden van
en jeger		een jager
et hav		een zee
en sjømann		een zeeman
sne(en) ¹		(de) sneeuw
en møller		een molenaar
en rose	[ru:sə]	een roos
et postbud ²		een postbode
kull(et)	[kūl]	steenkool
en feier		een schoorsteenveger

opmerkingen:

¹ in dit tradionele liedje komen een aantal oudere vormen voor; tegenwoordig wordt "sne" niet veel meer gebruikt; de meeste Noren zeggen nu "snø"

² ook al duidt dit woordt een persoon aan; toch is het onzijdig – qua betekenis kan het zowel voor vrouwen als voor mannen gebruikt worden; "postmann" bestaat ook maar dat verwijst naar een man.

Grammatica

1. De verbuiging van de bijvoeglijke naamwoorden

a. Overzicht

ENKELVOUD		
	onbepaalde vorm	bepaalde vorm
bij ¹ mannelijk/vrouwelijk zelfstandig naamwoord	basisvorm	basisvorm + e
bij ¹ onzijdig zelfstandig naamwoord	basisvorm + t	basisvorm + e
MEERVOUD		
bij ¹ alle zelfstandige naamwoorden	basisvorm + e	basisvorm + e

¹ Met "bij" wordt "voor het zelfstandig naamwoord" en "in de combinatie zelfstandig naamwoord + koppelwerkwoord + bijvoeglijk naamwoord" bedoeld.

b. Gebruik van de onbepaalde en de bepaalde vorm van het adjectief

De onbepaalde vorm wordt gebruikt	→ na een onbepaald lidwoord. → zonder vooropgeplaatst woord → na een koppelwerkwoord.
De bepaalde vorm wordt gebruikt	→ na een bepaald lidwoord. → na een bezittelijk voornaamwoord. → na een aanwijzend voornaamwoord.

Voorbeelden:

<i>En grønn bil.</i>	<i>Een groene auto.</i>
<i>Bilen er grønn.</i>	<i>De auto is groen</i>
<i>Gronne biler.</i>	<i>Groene auto's</i>
<i>Et rødt hus</i>	<i>Een rood huis</i>
<i>Huset var rødt</i>	<i>Het huis was rood</i>
<i>Røde husene</i>	<i>Rode huizen</i>
<i>Den grønne bilen.</i>	<i>De groene auto</i>
<i>Min grønne bil</i>	<i>Mijn groene auto</i>
<i>Denne grønne bilen.</i>	<i>Die groene auto</i>
<i>De grønne bilene</i>	<i>De groene auto's</i>
<i>Mine grønne biler</i>	<i>Mijn groene auto's</i>
<i>Disse grønne bilene</i>	<i>Deze groene auto's</i>

c. Een aantal opmerkingen over bijvoeglijke naamwoorden:

i. "Liten" en "god" en "annen" (in de betekenis "ander(e) -- eigenlijk een onbepaald voornaamwoord) hebben we al behandeld:

<i>en liten bil</i>	<i>een kleine auto</i>	<i>en god bil</i>	<i>een goeie auto</i>	<i>en annen bil</i>	<i>een andere auto</i>
<i>et lite hus</i>	<i>een klein huis</i>	<i>et godt hus [o]!</i>	<i>een goed huis</i>	<i>et annet hus</i>	<i>een ander huis</i>
<i>små biler</i>	<i>kleine auto's</i>	<i>gode biler</i>	<i>goede auto's</i>	<i>andre biler</i>	<i>andere auto's</i>
<i>små bus</i>	<i>kleine huizen</i>	<i>gode bus</i>	<i>goede huizen</i>	<i>andre bus</i>	<i>andere huizen</i>
<i>den lille bilen</i>	<i>de kleine auto</i>	<i>den gode bilen</i>	<i>de goeie auto</i>	<i>den andre bilen</i>	<i>de andere auto</i>
<i>det lille huset</i>	<i>het kleine huis</i>	<i>det gode huset</i>	<i>het goeie huis</i>	<i>det andre huset</i>	<i>det andere auto's</i>
<i>de små bilene</i>	<i>de kleine auto's</i>	<i>de gode bilene</i>	<i>de goede auto's</i>	<i>de andre biler</i>	<i>de andere</i>
<i>de små busene</i>	<i>de kleine huizen</i>	<i>de gode busene</i>	<i>de goeie huizen</i>	<i>de andre busene</i>	<i>huizen</i>

ii. Bijvoegelijke naamwoorden die op een lange klinker uitgaan

→ krijgen in het onbepaald onzijdig enkelvoud een dubbele –t in plaats van een enkele:

Havet var blátt *De zee was blaauw.*

→ krijgen geen uitgang in het onbepaald meervoud en in de bepaalde vorm:

Blå biler *Blaauwe auto's*
Den blå bilen *De blaauwe auto*

Gebruik een vorm zoals "blåe" uit het liedje dus liever niet!

iii. Bijvoegelijke naamwoorden die eindigen op een dubbele gelijke medeklinker behouden er maar één voor de –t van het onbepaald enkelvoud:

En grønn bil *Een groene auto*
Et grønt tak *Een groen dak.*
Taket ble grønt *Het dak werd groen.*

iv. Bijvoegelijke naamwoorden die eindigen in –el/-en verliezen die "e" wanneer een verbuigings –e toegevoegd wordt:

En gammel mann *Een oude man*
Et gammelt bus *Een oud bus*
Gamle bus *Oude huizen*

En sulten mann *Een hongerige man*
Den sultne mannen *De hongerige man*

(Dezelfde regel geldt ook voor bijvoegelijke naamwoorden op –er)

v. Bijvoegelijke naamwoorden die eindigen in –ig krijgen geen –t in het de onbepaald vorm enkelvoud onzijdig:

Huset var ferdig. *Het huis was klaar.*

vi. Een bijvoegelijk naamwoord dat op een klinker gevolgd door –t eindigt krijgt in de onbepaalde vorm onzijdig enkelvoud een -t bij; een bijvoegelijk naamwoord dat op een medeklinker + t eindigt blijft daar onveranderd:

Hvit sne/snø *Witte sneeuw*
Et hvitt bus *Een wit huis*

*En svart hund
Et svart hus*

*Een zwarte hond
Een zwart huis*

vii. "bra", dat we tot nu toe alleen ontmoet hebben in de uitdrukking "Takk, bare bra", is ook een adjectief dat "goed" betekent. Het verandert niet:

<i>en bra mann</i>	<i>een goeie man</i>
<i>et bra hus</i>	<i>een goed huis</i>
<i>Huset var bra</i>	<i>Het huis was okee</i>
<i>mange bra menn</i>	<i>veel goeie mannen (mensen)</i>
<i>mange bra hus</i>	<i>veel goeie huizen</i>

In de bepaalde vorm wordt het weinig gebruikt.

2. Het bezittelijk voornaamwoord

Zoals we al gezien hebben kunnen bezittelijke voornaamwoorden voor of na het zelfstandig naamwoord waarbij ze staan geplaatst worden. Staat het bezittelijk voornaamwoord na het zelfstandig naamwoord dan staat dat zelfstandig naamwoord in de bepaalde vorm:

<i>min bil / bilen min</i>	<i>mijn auto</i>
----------------------------	------------------

Dit is ook mogelijk (en zelfs heel gebruikelijk) als er een bijvoeglijk naamwoord voor het zelfstandig naamwoord staat, maar dan moet er wel een vooropgeplaatst lidwoord gebruikt worden:

<i>min gamle bil</i>	<i>mijn oude auto</i>
<i>den gamle bilen min</i>	<i>mijn oude auto</i>

<i>ditt gamle hus</i>	<i>je oude huis</i>
<i>det gamle huset ditt</i>	<i>je oude huis</i>

<i>hennes rode truse</i>	<i>haar rode slipje</i>
<i>den rode trusen hennes</i>	<i>haar rode slipje</i>

<i>mine gamle bilene</i>	<i>mijn oude auto's</i>
<i>de gamle bilene mine</i>	<i>mijn oude auto's</i>

3. Zelfstandige naamwoorden: meervoud

- "sjømann": samengesteld woord met als tweede deel –mann": zelfde (onregelmatige) meervoudsvormen als dat woord:

<i>sjømenn</i>	<i>zeelui</i>
<i>sjømennene</i>	<i>de zeelui</i>

- "postbud": "bud" is onzijdig dus:

<i>et postbud</i>	<i>een postbode</i>
-------------------	---------------------

postbud

postbodes

postbudet

de postbode

postbudene

de postbodes

- het meervoud van "bok" dat we al in (8) ontmoet hebben is onregelmatig:

to bøker

toe boeken

Har du lest bøkene?

Heb je de boeken gelezen?

4. Flere (ook "fler" komt soms voor zoals in de liedjestekst hier) is de vergrotende trap van "mange" (veel) en wordt dus voor telbare zelfstandige naamwoorden gebruikt:

flere luer

meer mutsen

Het kan vaak door "verschillende" vertaald worden:

Vi spiste flere bananer.

We aten verschillende bananen.

!!!

De vergrotende trap van "mye" (dat voor ontelbare zelfstandige naamwoorden wordt gebruikt) is "mer":

mye vann

meer water

Oefeningen

Oefening 86: vul de juiste vormen in

a. "rød":

Han har en _____ bil. Liker du _____ biler? Den _____ bilen står her. Bilen var _____ . Vi venter ikke på _____ mann.

b. "stor"

De har en _____ hund. Den _____ hunden er ikke her. Huset var _____. Det _____ huset har vi ikke sett. Brutus er en _____ hund. Kan jeg få låne de _____ hattene? Hun stod på det _____ fortauet.

c. "god"

Huset har et _____ kjøkken. Er de _____ venner? Var vannet _____? Har dere en _____ enebolig? Jeg hadde en _____ venn. Kaken var _____. _____ dag!

d. "gul"

Er det en _____ banan? Spiser du den _____ bananen? Blyanten var _____

e. "sulten"

Var dere _____? Den _____ mannen kom til oss. De _____ hundene er ikke her. Jenta var _____. Den _____ jenta spiste en kake. Vi ble _____.

f. "grønn"

Er det en _____ banan? Spiser du den _____ bananen? Ser du _____ tak?
Genseren var _____. Har du et _____ skjørt?

g. "blå"

Boka er _____. De er et _____ skjerf. _____ skjorter har vi ikke. Jeg likte den _____ luen.

h. "tørst"

Hundene var _____. Ser dere den _____ mannen?

i. "gammel"

De bor i et _____ hus. Min _____ søster liker å se på tv. Hemingway skrev "Den _____ mannen og havet". Er denne _____ stolen hvit eller brun? _____ hus liker han ikke. Det var et _____ program. De _____ foreldrene hennes kom hjem.

j. "ferdig"

Er du _____ nå? Var de _____? Postbudet er _____ med bilen. De første husene var _____.

k. "hvit"

Heidi har et _____ viskelær. Havet var _____. Ser du det _____ huset?
Han bor i et _____ hus.

l. "annen"

Ser du det _____ huset? Han vi ha en _____ bok.

m. "snill"

Jeg har _____ foreldre. Hun har en _____ hund. De var _____. Jens er en _____ mann. Det var _____ av deg!

n. "liten"

Den _____ mannen bodde i et _____ hus og hadde to _____ hunder. Vi har bare et _____ bad. De _____ jentene lekte med den _____ ballen.

o. "bra"

Det var _____. Han er en _____ mann. Foreldrene sier det er en _____ skole.

Oefning 87: zet het bezittelijk voornaamwoord achteraan:

Mitt lille hus er grønt.

Din store hund liker meg.

Hennes snille mor er ute.

Hans store brødre ligger og leser.

Våre store venner.

Han snakket med sin lille bror.

Har du sett min gamle sykkel?

Hvor er min blå skjorte?

Deres hvite kjoler.

Oefening 88: kies tussen "flere" en "mer":

- _____ biler
- _____ damer
- _____ år
- _____ trafikk
- _____ foreldrene
- _____ norsk
- _____ matematikk
- _____ kroppsøving
- _____ skjørt

Oefening 89: vertaal

- a. De kleine jongen op het trottoir heeft een groot, rood ransel.
- b. De postbodes hebben rode mutsen.
- c. Was het dak groen?
- d. Het andere meisje moet huiswerk maken.
- e. Haar moedertaal was Noors.
- f. Hij dronk meer water.
- g. Ze kleedt zich aan.
- h. Waarom doe je dat?
- i. Hij heeft verschillende auto's.
- j. Hij heeft meer boeken.

HERHALINGSOEFENINGEN (3)

1. Verbind de Nederlandse woorden en uitdrukkingen met hun Noorse equivalenten

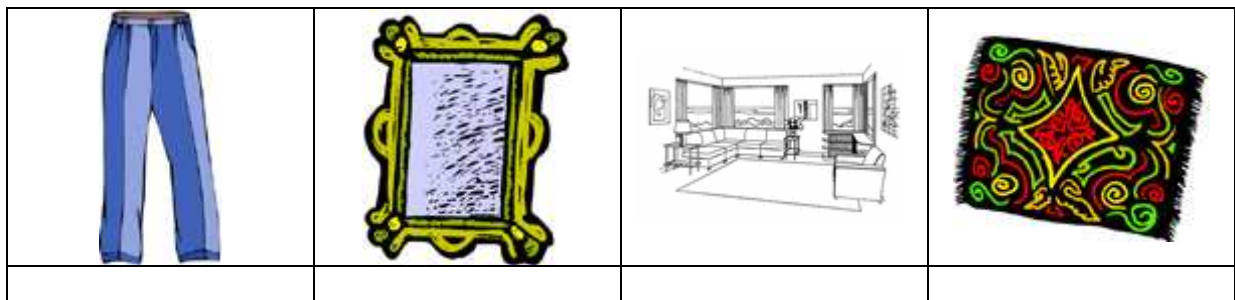
gescheiden	1		et fortau
vriendelijk	2		en by
ouders	3		snill
een stad	4		foreldre
verhuizen	5	1	skilt
een fiets	6		i går kveld
een dak	7		å flytte
een trottoir	8		en sykkel
geboren	9		født
gisteravond	10		et tak

2. Verbind de Noorse woorden met hun Nederlandse equivalenten

en kake	1		spelen
liten	2		gisteren
nettopp	3		klein
å treffe	4		zopas
å leke	5	1	een taart
en enebolig	6		een flatgebouw
i går	7		een vrachtwagen
en lastebil	8		een eensgezinswoning
en høyblokk	9		ander
annen	10		ontmoeten

3. Zet het juiste woord onder iedere afbeelding

en bil en bukse en by en genser en grein et kjøleskap et skap en skjorte et speil en stue
 et teppe en truse

4. Vervang de zelfstandige naamwoorden door de juiste persoonlijke voornaamwoorden (hun, han, den, det):

a. <u>Eplet</u> er godt.	b. <u>Harald</u> er her.	c. <u>Filmen</u> er god.
d. <u>Ballen</u> er rød.	e. <u>Mor</u> vet det.	f. <u>Treet</u> er stort.
g. <u>Trine</u> leser en bok.	h. <u>Hunden</u> er stor.	

5. Vul de correcte verledentidsvormen in:

bodde drakk gikk gjorde hilste leste lå satt skrev spiste

a. Hun _____ vann.	b. Per _____ hjem.
c. Hun _____ på meg.	d. Han _____ i Oslo.
e. Hva _____ du i går?	f. Inger _____ i en bok.
g. Katten _____ på stolen.	h. De _____ frokost.
i. Hun _____ og _____.	

6. Vertaal en hou rekening met de informatie tussen de haakjes:

- Ingrid zit in haar auto. (De auto is niet van Ingrid maar van één van haar vriendinnen)
- Mette leest haar boek. (Het boek is van Mette)
- Kristin speelt met haar bal. (De bal is eigenlijk van Mette)
- Heidi houdt van haar huis. (Het huis is haar eigendom)
- De meisjes praatten met haar ouders.
- De meisjes praatten met hun eigen ouders.

SLEUTEL

oefening 52

annen	1
barnehage	2
bror	3
by	4
hennes	
høyblokk	5
sjette	6
skilt	7

	huis met verdieping
	brug
4	stad
7	gescheiden
6	zesde
1	ander
5	flatgebouw
	schild
	zijn
	gemeente
	zevende
	speeltuin
5	haar
2	kleuterschool
3	broer

oefening 53

mijn man	1
jullie huis	2
jouw potlood	3
onze pennen	4
haar kam	5
hun huizen	6
zijn banaan	7
onze bal	8
je bus	9
ons huis	10

	pennene våre
5	kammen hennes
1	mannen min
6	husene deres
3	blyanten din
	ballen vår
	bussen din
2	husene deres
	huset vårt
	bananen hans

oefening 54

hunden din	1
husene mine	2
hunden deres	3
brødrene mine	4
hunden hans	5
hundene dine	6
bror deres	7
huset ditt	8
brøren hennes	9
brødrene deres	10

4	mijn broers
6	je honden
7	jullie broer
1	jouw hond
9	haar broer
10	hun broers
2	mijn huizen
8	jouw huis
5	zijn hond
3	hun hond

oefening 55

- a. De bal is van Jens. Mette speelt ermee.
 Mette spiller med ballen sin.
 Mette spiller med ballen hans.
 Mette spiller med ballen hennes.
- b. Line schrijft met haar eigen pen.
 Line skriver med pennen hennes.
 Line skriver med pennen hans.
 Line skriver med pennen sin.
- c. Waar is jouw hoed?
 Hvor er din hatt?
 Hvor er hennes hatt?
 Hvor er deres hatt?
- d. Jens en zijn broer gaan om acht uur naar school.
 Jens og broren sin går til skolen klokka åtte.
 Jens og broren hans går til skolen klokka åtte.
 Jens og broren deres går til skolen klokka åtte.
6. Kijk, daar is Magnus. Hij is aan het wandelen met de hond van Silvio.
 Han går tur med hunden sin.
 Han går tur med hunden hennes.
 Han går tur med hunden hans.
7. Zijn boek ligt hier.
 Boka si ligger her.
 Boken sin ligger her.
 Boka hans ligger her.
8. Je ontmoet Johan en je wil weten waar zijn hond is. Je vraagt:
 Hvor er hunden sin?
 Hvor er hunden din?
 Hvor er hunden hans?
9. Wanneer gaat het hier alleen over de familie van Lise?
 Lise og deres familie bor i Oslo.
 Lise og hennes familie bor i Oslo.
 Lise og hans familie bor i Oslo.
10. "Broren til Ingrid heter Morten" betekent hetzelfde als
 Broren sin heter Morten.
 Broren hennes heter Morten.
 Broren deres heter Morten.

oefening 56

- a. Han bor i en annen høyblokk.
- b. Har du andre blyanter?
- c. Det var et annet program.
- d. Hvor er de andre jentene?
- e. Jeg bor i det andre huset.
- f. Kan jeg få låne den andre ballen?
- g. Det var det andre programmet.
- h. Kan jeg få en annen penn?
- i. Kan jeg få den andre boka?
- j. Får dere et annet hus?

oefening 57

en lastebil	sykler	en høyblokk
en by	en moped	en buss
et fortau	sjette	grønn mann

oefening 58

- a. Hvor bor du?
- b. Hva heter han?
- c. Hva gjør dere?
- d. Damen/Dama står på fortauet.
- e. Bussen kommer.
- f. Hunden som heter Brutus, er her.
- g. Han skriver til broren hennes.
- h. Hun venter på mora si/moren sin *of eventueel*: Hun venter på moren hennes/mora hennes *maar dan wacht ze niet op haar eigen moeder maar op die van iemand anders*.

oefening 59

- a. lånte < å låne
- b. sa < å si
- c. så < å se
- d. klippet < å klippe
- e. skrev < å skrive
- f. var < å være
- g. hadde < å ha
- h. gjorde < å gjøre

oefening 60

Ilse sto(d) opp klokken syv. Hun gikk på badet, vasket seg og kledde på seg. Klokken halv åtte spiste hun frokost. Klokken åtte gikk hun på skolen. Skolen begynte klokken ni. Klokken to kom

hun hjem. Hun gjorde lekser til klokken fire. Hele familien spiste middag klokken fem. Etter middagen leste hun en bok. Det var pop-program på TV. Klokken ti gikk hun på badet og stelte seg. Klokken var elleve. Ilse sov.

oefening 61

Jenta drakk.	Han satt og leste	Hunden lå i vannet.
Hun la seg klokka ti.	Jens sov	Han het(te) Ole
Hva sa du?	Jeg fikk en bok!	Han var på badet.
Han skrev.	Minou vasket seg.	

oefening 62

	i	ii	iii	iv	v	vi	vii	viii	ix	x	xi
1	T	E	T	N	E	V					
2	E		H	A	D	D	E			T	S
3	P			E	T	N	Y	G	E	B	K
4	P	S		G	I	K	K	J	V	A	R
5	I		T	J			S	O	E		E
6	L			O		U	S	T	M		V
7	K	K	A	R	D	E	S	A	T	T	E
8	U	S		D	H	E	T		K		D
9	N		Å	E	L	B		M	K		D
10	N			L	Å	N	T	E	I		O
11	E	T	T	Å	M				F	L	B

begon 3x → 3iv
dronk 7v → 7i
knipte 7i → 1i
lag 10iv → 11iv
moest 11v → 11i
wachtte 1vi → 1i
zat 7vii → 7x

bleef 9vi → 9iv
ging 4iv → 4vii
kon 7i → 11i
las 9v → 5ix
schreef 2xi → 6xi
was 4ix → 4xi
zei 8ii → 7iii en 6vii → 7vii en 7vii → 7viii

deed 4iv → 9iv
had 2iii → 2vii
kreeg 11ix → 8ix
leende 10iv → 10viii
sliep 6vii → 4ix
woonde 11xi → 7xi

douchte 7v → 2x
heette 8v → 8vii
kwam 4vii → 6ix
lijmde 11x → 7vi
stond 4ii → 7v
zag 8ii → 9iii

oefening 63

- a. Seks delt på tre er to. b. Damen/Dama hadde en kam. c. De sto(d) og ventet på Jens.
d. Han satt og spiste. e. Lå han i huset? f. Han sa "nei". g. Hvor mange blyanter hadde du?
h. Hvorfor drakk du vann? i. Bussen kom.

Oefening 64

- a. Jeg har en hund. Den er snill.
b. Vi har et hus. Det er stort.
c. Vi liker ham.
d. Den ligger på fortauet.
e. Hun var snill.
f. Ser du ham?
g. De går hjem.
h. Når spiser dere frokost?
i. Så du ham?
j. Den var rød.
k. Den ligger her.
l. Vil du ta den?
m. De spiste middag.
n. Skrev du til dem?
o. Du tok dem.
p. Vi spiste med dem på McDonald's.
q. Han sitter og skriver.
r. Hva gjør hun?
s. Den er åtte.
t. Kan jeg få låne den?

Oefening 65

- a. Hvor ligger den?
b. Ser du det? (*opgelet: "viskelær" is onzijdig*)
c. De er her.
d. Skal dere til ham?
e. Hvor bor han?
f. Gutten har den.
g. De har dem.
h. Har dere spist?

Oefening 66

Har du sett ham?	De har spilt tennis	Hun har dusjet
De har/er flyttet til Fridjov Nansens plass 8	Han har kommet	Han har ikke sett bilen.
Hunden har lekt med ballen.	Han har sovet.	Jenta har spist.

Oefening 67

a.

1				D	E	L	T		
2		L	Æ	R	T				
3			D	U	S	J	E	T	
4				K	L	E	D	D	
5				K	U	N	N	E	T
6	K	O	M	M	E	T			
7		V	E	N	T	E	T		

b.

1				S	E	T	T
2		L	E	K	T		
3		V	Æ	R	T		
4			L	E	S	T	
5		S	O	V	E	T	
6	V	A	S	K	E	T	
7	H	I	L	S	T		

c.

1				B	O	D	D	
2	S	I	T	T	E	T		
3				G	Å	T	T	
4		F	L	Y	T	T	E	T
5		L	Å	N	T			
6		F	Å	T	T			

Oefening 68

- Hvor er søstrene?
- Arne har gjort det.
- Har du brødre?
- Skrev Toergenjev boka "Mødrene og Døtre"?
- Nei, han skrev "Fedre og Sønner".
- De hat/er flyttet til Bergen.
- Han gikk ut.
- Har dere bodd i en høyblokk?
- Hunden like å leke.
- Hans far har kommet. (in het onderwerp van de zin kan "sin" niet gebruikt worden!)

Oefening 69

- født / geboren
- snakke / praten
- morsmål / moedertaal
- hjemme / thuis
- nettopp / niet lang geleden, net
- kanskje / misschien
- treffe / ontmoeten

oefening 70

Hva heter du?	a	f	Fordi jeg er sulten
Bor du her?	b	i	Ja!
Hvor er du født?	c	b	Nei, i Bergen.
Hva snakker du hjemme?	d	d	Vi snakker norsk hjemme.
Hvor gammel er du?	e	g	Jeg leser en bok.
Hvorfor spiser du?	f	e	Jeg er tjue år.
Hva gjør du nå?	g	a	Bjørn.
Hva gjorde du i går?	h	c	I Stavanger.
Blir du med hjem?	i	h	Jeg lekte med hunden min.

Oefening 71

- a. Hvilken mann er det dere ser?
- b. Hvilken bok leser du?
- c. Hvilke bananer vil du ha?
- d. Hvilken skole går du på?
- e. Hvilket hus bor de i?
- f. Hvilke lekser lærer du?
- g. Hvilket pop-program liker dere?

Oefening 72

- a. Spiser dere sammen?
- b. Spiste dere det samme?
- c. Vi liker den samme jenta.
- d. Hvorfor kom dere sammen?
- e. De snakker norsk sammen.
- f. Vi er født på samme dag.
- g. Spiste dere det samme?
- h. Spiste dere sammen?

Oefening 73

1. Han kommer hjem.
2. Kom hit.
3. Skal dere ikke ut?
4. Vi går ut for ut for å leke!
5. Hun sitter hjemme og leser avisen/avisa.
6. Jeg er her!
7. Kom inn!

Oefening 74

- a. Hvor er han født?
- b. Han liker å snakke norsk. (*geen hoofdletter!*).
- c. Kommer du fra byen?
- d. Hva er morsmålet ditt?
- e. Har du møtt Johan?
- f. Hvilket hus bor dere i?
- g. Er hun hjemme?
- h. Han var ikke hjemme.
- i. Hvilke biler liker dere?
- j. Har du sett henne?

Oefening 75

1. Vi snakket med vennen hennes: *als het bezittelijk voornaamwoord na het zelfstandig naamwoord staat, moet dat zelfstandig naamwoord in de bepaald evrom staan.*
2. Jeg leste boka i går: *het werkwoord "å lese" is een zwak werkwoord*
3. Hvorfor gjorde du det? *Na vraagwoorden wordt in het Noors (net zoals in het Nederlands) inversie gebruikt: het vervoegd deel van het werkwoord komt voor het onderwerp.*
4. Hva gjør du her? *De onvoltooid tegenwoordige tijd van het werkwoord "å gjøre" is onregelmatig.*
5. Hvilken bil har du? *"Hvilke" wordt voor een zelfstandig naamwoord in het meervoud gebruikt.*
6. Vi skal ha et annet hus: *voor een substantief dat een onzijdig enkelvoud is, wordt na een onbepaald lidwoord "annet" gebruikt.*
7. Søstrene våre var her: *het meervoud van "søster" is onregelmatig*
8. Det kunne vi ikke: *de onvoltooid verleden tijd van "å kunne" is "kunne".*
9. De drakk alt vannet: *voor een onzijdig substantief wordt "alt" gebruikt ("alle" wordt voor een meervoud gebruikt); dat onzijdig substantief staat gewoonlijk in de bepaalde vorm: vannet*
10. Kom han ikke hit? *"her" duidt een plaats aan; "hit" een beweging: "naar hier", "hierheen"*
11. Hva likte du best? *"å like" behoort tot klasse II van de zwakke werkwoorden: de onvoltooid verleden tijd eindigt op -te; het voltooid deelwoord op -t*

Oefening 76

1. De har/er flyttet (eventueel: "flytta") til Oslo.
2. Hun gjorde lekser til klokka/klokken fem.
3. Hva liker du best?
4. Av og til spiller vi tennis.
5. Broren til Heidi er tolv (år (gammel)).
6. Hva sa du?
7. Vi ventet til han kom.

Oefening 77

sko	kjøleskap	kåper
kjøkkener	komfyrer	skap
speil	dører	skuffer

Oefening 78

- "gris" is geen kleur
- "så" is geen voltooid deelwoord
- "teppe" is geen meubel; een andere mogelijkheid is "stol" het enige niet-onzijdige woord van de vier.
- "oss" is geen persoonlijk voornaamwoordvorm die als onderwerp gebruikt kan worden
- "blyant" is het enige niet-onzijdige woord
- "fortau" is geen vervoermiddel
- "gjøre" is het enige van de vier werkwoorden met een onregelmatige onvoltooid tegenwoordige tijdsvorm
- "som" is geen vraagwoord
- "dame" duidt geen familielid aan
- "sove" is het enige woord waarin geen [u] klank voorkomt
- "håndkle" is geen kledingstuk; het is trouwens ook het enige woord met een onregelmatig meervoud.

Oefening 79

	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k
1	O	G		S	T	U	A		R		U
2				E				S	A	T	T
3		D	O	R	U	L	L		D		
4	D	U		V			E		I	N	N
5		S		A	V		N		A		
6		J		N	I		E		T	V	
7	B		E	T			S	T	O		
8	O	V	N		M		T		R		
9	R				E		O				S
10		H	Å	N	D	K	L	Æ	R		A

Oefening 80

1. Liker du den lille skolen?
2. Jeg vil ha det lille viskelæret.
3. Har du sett den lille mannen?
4. Huset var lite.
5. Den lille jenta er her.
6. Jeg liker lille skoler.

Oefening 81

1. Han kom ikke.
2. Den/han/hun leker med ballen. (*hangt ervan af of het een hond is die je goed kent*)
3. Snakket du med henne?
4. Hun liker å gå på skole.
5. Det står i huset.
7. Liker du henne?
8. Det ligger på huset.
9. De liker det.
10. Hun er snill.
11. Jeg har dem.
12. Det er mitt.
13. Hun heter Ingrid.
14. Den ligger på bordet.
15. Vi skriver med den.
16. Så du dem?

Oefening 82

- a. Vår skole var best i matematikk.
- b. Venter dere på meg?
- c. Hun bor i Blåveien.
- d. Ni delt på tre er tre.
- e. Hun gikk til huset sitt.
- f. Blyanten ligger på bordet.
- g. Bor hun sammen med mor og far?
- h. Jeg skal til svømmehallen.
- i. Hun gikk tur med hunden.
- j. Brutus snuste på alt han så.
- k. Skolen begynner klokka halv ni. (*geen voorzetsel hier*)
- l. Klokka kvart over tre gikk jeg hjem
- m. Etter middagen legger hun seg.
- n. Faren til Ola bor i Sollia.
- o. I byen var det mye trafikk.
- p. Hvorfor står han på taket?
- r. Foreldrene mine kommer fra Norge.
- s. Snakker dere norsk hjemme? (*geen voorzetsel hier*)

Oefening 83

- a. Så du henne?
- b. Vi liker ham.
- c. Han bodde i et lite hus.
- d. De snakket norsk. ("*norsk*": *geen hoofdletter*)
- e. Var bananen god?
- f. Hvor er ballene?
- g. Hvor er de?
- h. Jeg har dem. ("ze" = "de ballen")
- i. Boka (Boken) lå på bordet.
- j. Taket var stort.
- k. Greinene var brune..
- l. Vi har et stort badekar.

Oefening 84

- a. Vi har seks votter, fem luer og fire skjerf.
- b. Vi lærer norsk og engelsk. (*geen hoofdletters*)
- c. Hvilken by kommer du fra?
- d. Jeg liker det lille huset.
- e. Vi var der samme dag/(den) samme dagen.
- f. Han kommer hit. ("*hier*" *duidt een plaats aan, geen richting*)
- g. Gjør du det også?

Oefening 85

en dorull	et speil	en truse
en vott	et WC	en t-skjorte
en ovn	en skjorte	et skjørt
en bukse	en genser	en lue

Oefening 86

a. "rød":

Han har en rød bil. Liker du røde biler? Den røde bilen står her. Bilen var rød. Vi ventet ikke på rød mann.

b. "stor"

De har en stor hund. Den store hunden er ikke her. Huset var stort. Det store huset har vi ikke sett. Brutus er en stor hund. Kan jeg få låne de store hattene? Hun stod på det store fortauet.

c. "god"

Huset har et godt kjøkken. Er de gode venner? Var vannet godt? Har dere en god enebolig? Jeg hadde en god venn. Kaken var god. God dag!

d. "gul"

Er det en gul banan? Spiser du den gule bananen? Blyanten var gul.

e. "sulten"

Var dere sultne? Den sultne mannen kom til oss. De sultne hundene er ikke her. Jenta var sulten. Den sultne jenta spiste en kake. Vi ble sultne.

f. "grønn"

Er det en grønn banan? Spiser du den grønne bananen? Ser du grønne tak? (*meervoud*) Genseren var grønn. Har du et grønt skjørt?

g. "blå"

Boka er blå. De er et blått skjerf. Blå skjorter har vi ikke. Jeg likte den blå luen.

h. "tørst"

Hundene var tørste. Ser dere den tørste mannen?

i. "gammel"

De bor i et gammelt hus. Min gamle søster liker å se på tv. Hemingway skrev "Den gamle mannen og havet". Er denne gamle stolen hvit eller brun? Gamle hus (*meervoud*) liker han ikke. Det var et gammelt program. De gamle foreldrene hennes kom hjem.

j. "ferdig"

Er du ferdig nå? Var de ferdige? Postbudet er ferdig med bilen. De første husene var ferdige.

k. "hvit"

Heidi har et hvitt viskelær. Havet var hvitt. Ser du det hvite huset? Han bor i et hvitt hus.

l. "annen"

Ser du det andre huset? Han vi ha en annen bok.

m. "snill"

Jeg har snille foreldre. Hun har en snill hund. De var snille. Jens er en snill mann. Det var snilt av deg!

n. "liten"

Den lille mannen bodde i et lite hus og hadde to små hunder. Vi har bare et lite bad. De små jentene lekte med den lille ballen.

o. "bra"

Det var bra. Han er en bra mann. Foreldrene sier det er en bra skole.

Oefening 87

Det lille huset mitt er grønt.
Den store hunden din liker meg.
Den snille moren hennes er ute.
De store brødrene hans ligger og leser.
De store vennene våre.
Han snakket med den lille broren sin.
Har du sett den gamle sykkelen min?
Hvor er den blå skjorten min?
De hvite kjolene deres.

Oefening 88:

flere biler
flere damer
flere år
mer trafikk
flere foreldrene
mer norsk
mer matematikk
mer kroppsøving
flere skjørt (*meervoud*)

Oefening 89

- a. Den lille gutten på fortauet har en stor, rød ransel.
- b. Postbudene har røde luer.
- c. Var taket grønt?
- d. Den andre jenta må gjøre lekser.
- e. Hennes morsmål var norsk. (*niet "sin" omdat het bezittelijk voornaamwoord deel uitmaakt van het onderwerp van de zjn*)
- f. Han drakk mer vann.
- g. Hun kler på seg.
- h. Hvorfor gjør du det?
- i. Han har flere biler.
- j. Han har flere bøker.

Herhalingsoefeningen 3

1.

gescheiden	1
vriendelijk	2
ouders	3
een stad	4
verhuizen	5
een fiets	6
een dak	7
een trottoir	8
geboren	9
gisteravond	10

8	et fortau
4	en by
2	snill
3	foreldre
1	skilt
10	i går kveld
5	å flytte
6	en sykkel
9	født
7	et tak

2.

en kake	1
liten	2
nettopp	3
å treffe	4
å leke	5
en enebolig	6
i går	7
en lastebil	8
en høyblokk	9
annen	10

5	spelen
7	gisteren
2	klein
3	zopas
1	een taart
9	een flatgebouw
8	een vrachtwagen
6	een eengezinswoning
10	ander
4	ontmoeten

3.

en bukse	et speil	en stue	et teppe
et kjøleskap	et skap	en skjorte	en bil
en by	en truse	en grein	en genser

4.

a. Det er godt.

b. Han er her.

c. Den er god.

d. Den er rød.

e. Hun vet det.

f. Det er stort.

g. Hun leser en bok.

h. Den er stor.

5.

a. Hun drakk vann.

b. Per gikk hjem.

c. Hun hilste på meg.

d. Han bodde i Oslo.

e. Hva gjorde du i går?

f. Inger leste i en bok.

g. Katten satt/lå på stolen.
i. Hun satt og skrev/leste.

h. De spiste frokost.

6. Vertaal en hou rekening met de informatie tussen de haakjes:

a. Ingrid sitter i bilen hennes/hennes bil. b. Mette leser i sin bok/boka si. c. Kristin leker med ballen hennes/hennes ball. d. Heidi liker huset sitt/sitt hus. e. Jentene snakket med foreldrene hennes/hennes foreldre. f. Jentene snakket med foreldrene sine/sine foreldre.